

Isola Rossa, al nord de Sardenya. A la dreta, albirant terra.

Illes, l'Alguer, Itàlia

Un cop visitada Còrsega, el veler de Tomàs Escuder posa el rumb cap a l'Alguer, on s'està els dos mesos d'estiu. Després passa el perillós estret de Messina i embarranca a Santa Maria di Leuca.

Tenim al davant unes quantes illes, la costa italiana i una parada llarga a l'Alguer.

Si ja havíem decidit que el temps que passaríem navegant no tenia límit, això comportava la possibilitat de visitar tres illes amb un nom evocador: Capraia, Elba i Ventotene, de mesures reduïdes. Però també Còrsega i Sardenya, més grans.

I la costa italiana des de la Toscana fins a Calàbria.

Hi havia, a més, el desig de passar una part de l'estiu al port de l'Alguer. El vam triar per diferents raons. Però

la motivació tècnica principal era que no volíem navegar durant els mesos de juliol i agost. Són mesos de vents escassos, i per tant, hi ha molta necessitat de navegar amb motor per fer via. Per una altra banda, és una època en què la major part de navegants d'oci salpen. Els ports en van plens, i trobar un lloc on es pugui amarrar pot esdevenir una heroïcitat. I nosaltres no volíem ser herois.

De moment, però, érem a Còrsega.

Una illa preciosa. Anomenada amb raó *l'illa de la bellesa*. No la coneixíem, però en teníem referències.

La imatge de la petita ciutat de Calvi amb la seua badia i les muntanyes nevades al darrere, el castell damunt d'un promontori que destacava entre el coster, l'abundància de muntanyes alpines i uns elements humans i culturals amagats però de qualitat ens convidaven a quedar-nos-hi uns quants dies.

Vam decidir fer la volta a tota l'illa. Gran part de la costa té la consideració de paratge natural i protegit. Hi ha pocs ports i són menuts, la qual cosa complica la possibilitat de recórrer-la a pleret. També sabíem, segons les "instruccions nàutiques" franceses, que la costa occidental, accidentada i esquerp, pot ser una ratonera amb vents forts de l'oest.

Tanmateix, amb les precaucions oportunes, vam aprofitar l'encant de

llocs que són un somni per a la major part de navegants. Solitaris i d'una bellesa poderosa. Des de Calvi fins a Carghese, passant pel paratge de la Rovellata i arribant al fiord inaudit de Bonifacio...

Vam fer alguna ascensió pel Monte Cinto, de més de 2.700 metres. Des de ports de la part oriental de l'illa vam arribar a una capella solitària enmig del bosc on un parell de monges pregaven entonant les melodies pròpies del cant popular sard.

Però com que volíem arribar a l'Alguer abans del juliol, no ens quedà altre remei que tirar cap a la costa italiana i, tot seguit, arrumbar cap al sud.

Vam fer travessades cap a Capraia i Elba, al port diminut de la qual vam assaborir un vinet blanc de la terra a un preu assequible.

Com un racó de casa. Amagada per uns penya-segats calcaris imposants, el Capo Caccia, hi ha la petita ciutat de l'Alguer. No era la primera vegada que la visitava. Ara, però, veníem disposats a passar-hi dos mesos, com a mínim.

Calia, doncs, buscar un lloc adequat i que no fos gaire car. Sí que ho vam aconseguir, però pagant la quintada corresponent. El lloc era massa calorós per passar-hi l'estiu, i el preu era desmesurat. I a sobre, no hi havia a la vora ni uns banys i ni uns vàters decentes. És evident que navegar com nosaltres té un preu, i un no deixa de ser, per als autòctons, un turista de qui cal aprofitar-se al màxim.

Però és clar, a canvi els dos mesos van ser un goig continu. Incloent-hi la visita d'algun familiar. Els contactes personals amb promotors i amics de la nostra cultura i de la nostra llengua ens van permetre un coneixement de l'illa de Sardenya que, altrament, no hauria estat tan fàcil.

Les visites que vam fer a la biblioteca i a l'arxiu de la ciutat ens recordaren que érem gent de la ploma o, si més no, traductors professionals. I, a més, que no sabríem viure sense l'ajuda dels llibres.

Foren dies de descans del navegar diari. I de llargues converses i sopars amb els altres navegants.

Un dia es presenta a bord Avel·lí. Ens ha localitzat enmig dels diferents pals de velers que hi ha al port per la quadribarrada que oneja a la banda de babord. El patró d'una embarcació, principalment d'un veler com el nostre, té la possibilitat de fer onejar tres banderes. La de popa, la principal en certa manera, és la de l'Estat al qual pertany el vaixell. La del port on ha estat registrat. En el nostre cas, és l'holandesa perquè vaig comprar el veler allà. Després, a estribord, o a la dreta si ho preferiu, mirant cap a la proa, la que en diem *de cortesia*, és a dir, la dels països per on es navega. Ara duc la d'Itàlia. I a babord, és a dir, a l'esquerra, la de l'armador o propietari. I ací jo hi porte la catalana. I la que ha permès a aquest navegant de Sant Feliu de Guíxols localitzar-nos. Soparem junts mentre intercanviem notícies de ports, de meteorologia, de trobades i de comiats...

A dalt, un port de la costa italiana. A sota, un ruixat en plena travessia de l'estret de Messina. "Amb un veler com el nostre els corrents i remolins poden fer que no avancem ni una milla."

Finalment, l'estiu va desaparèixer, i torna el temps de navegar de nou. Les nostres properes travessades ens han de dur cap a la costa italiana. Hem d'enfocar l'estret de Messina, amb els remolins d'Escila i Caribdis, que feien tanta por als antics.

Al llarg de la costa del sud peninsular italià ens trobem en més d'una situació desagradable: una vegada per un temps de borrasca i l'altra per la intransigència de la Guàrdia Costiera italiana. Absolutament prepotent i amb un paper fora de mesura en un dels ports on amarrem.

El pas per l'estret de Messina l'hem de calcular molt bé, perquè amb un veler com el nostre els corrents i remolins poden fer que no siguem capaços d'avançar ni una milla, malgrat utilitzar tota la potència del petit motor. I, a més, cal considerar l'enorme trànsit que el travessa tant en el sentit longitudinal com en el transversal. Afegim al paratge les sobtades ratxes fortes de vent que descendeixen de les muntanyes properes. Tot un desafiament que tinc ganes de deixar darrere meu. I el qual, a més, ja ens obri les portes del mar Jònic, ara que deixem el Tirrè.

Per pur joc he anat recopilant els noms dels vents locals als diferents ports on hem atracat. Si Maria del Mar Bonet ens parla dels vuit vents del món

i els anomena així: Llevant, Xaloc i Migjorn, Llebeig, Ponent i Mestral, Tramuntana i Gregal, jo constato clarament que arreu d'aquest Mediterrani septentrional molts noms són iguals o molt pareguts. I la gent de mar sap diferenciar-los molt bé.

I parlem ara de la *lingua franca* marítima. Hi va haver un temps, no gaire llunyà, a partir del segle XIII i fins ben entrat el XIX, en què una espècie de *pidgin* es va entaular entre la gent que trafegava per la Mediterrània. Una mescla de quatre o cinc llengües (italià,

català, àrab, turc i occità, principalment) que servia per entendre's ni que fóra d'una manera rudimentària entre els qui voltaven per la mar.

Finalment, acabà desapareixent. Ara la *lingua franca* és una altra. Diferent, *of course...* Ara és l'anglès. Però és clar, hi ha algunes diferències significatives, especialment el fet que aquesta nova llengua és la que parlen i acaben imposant per la seua força uns estats poderosos i no com l'antiga, que era el resultat d'una situació d'igualtat entre les emprades. Les conseqüències socials, econòmiques i culturals que això comporta són significatives. Però aquest no és el lloc de parlar-ne.

Amb tot açò anàvem pel mar Jònic fins a arribar al taló de la bota italiana. Santa Maria di Leuca és el port des del qual els velers solen fer el salt cap a les aigües de l'Hèl·lade. Però per ser el darrer italià, encara ens guarda una sorpresa desagradable.

Tenim la sort d'enfocar la bocana de dia, encara. Mitja sort.

Com és habitual, quan un no coneix bé un port, la millor opció és entrar-hi pel bell mig. Així ho fem i, oh sorpresa i enorme esglai!, toquem fons. Embarranquem! Que és una de les coses pitjors que li pot succeir a un vaixell. Per sort és un fons de sorra, i després d'uns esforços considerables i de por, ens deslliurem de la trampa.

Uns navegants ens ajuden a atracar. I de seguida ens diuen que a tots els qui entren els passa igual. I ens indignem com ells en saber que la situació fa temps que dura i que ni les autoritats de la marina privada ni les oficials del port no fan res per modificar-ho. Problemes de competències entre poders!!! Però el conflicte fa més d'un any que dura, segons hem pogut assabentar-nos.

Pensem que almenys, com hem vist en uns altres ports, podrien haver senyalitzat el baix amb una balisa. Encara veurem més velers, els dies que ens hi quedem, passar pel mateix tràngol.

Demà amb una bona previsió meteorològica salparem cap a Corfú, el nostre destí següent. Abans, però, recalarem i entrarem al diminut port d'una de les illes més arquetípiques dels somnis d'infants: Othonoi. Ja en aigües gregues.

Tomàs Escuder